

старали да оставят колкото е възможно по-много неразорена земля за това, че на нея можали да хранят добитъкът си, който сжщо тѣ билъ нераздѣлна собственостъ на селянинътъ.

И тѣй землята ся обработвала безъ никакво усърдие, безъ знание и съвършенно безъ капиталъ. Добри плодородия били невъзможни, пшеница ся раждало съвсѣмъ малко, когато въ Англия, въ сжщото това врѣме, плодородието било много по добро и изобилието на пшеницата било на много по висока степенъ отъ колкото въ Франция. А това ся обяснява отчасти тѣй, че въ онова време въ Англия, най високата рента не надминавала една—четвъртъ отъ суровитъ произведения. Освѣнъ това английскитъ землевладѣлци отъ тѣзи рента плащали и църковния десетъкъ и налогътъ за бѣднитъ, а французскитъ оптимати като земали за въ своя полза половината отъ произведенията, въ полза на бѣднитъ оставали само общественитъ тѣготи и разнороднитъ повинности отъ които по високитъ съсловия били освобождени. Селянитъ били обязани да вършатъ въ господарския дворъ различни работи, извѣстни подъ общо названиее *corvées*; тѣ били длѣжни да плащатъ и църковния десетъкъ и безъ никакво възнаграждение да строятъ различни мостове и шосета. Послѣ пресмѣтанието на всичкиятъ парични и натурални повинности оказало ся, че селянинътъ, който земалъ на аренда 10 хектара, само въ най щастлива година можалъ да прехрани семейството си отъ произведенията на полето си. За продаване хлѣбъ и за удобно-